

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. sausio 22 d. Nr. 242-30
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. rugpjūčio 27 d. tarp pareiškėjo ir draudiko sudaryta būsto draudimo sutartis (draudimo laikotarpis nuo 2018 m. rugsėjo 23 d. iki 2019 m. rugsėjo 22 d.). Draudimo liudijime nurodyta, kad pareiškėjas yra naudos gavėjas pagal sutartį.

2019 m. rugsėjo 2 d. pareiškėjas telefonu informavo draudiką apie 2019 m. rugpjūčio 31 d. įvykį – buto apliejimą. Baigęs administruoti įvykį, draudikas priėmė sprendimą pareiškėjui išmokėti 844 Eur draudimo išmoką, atlyginančią buto vidaus apdailai padarytą žalą, ir 200 Eur draudimo išmoką, atlyginančią bute buvusiai spintai padarytą žalą.

2019 m. rugsėjo 26 d. draudiko atstovas telefonu informavo pareiškėją apie apskaičiuotą draudimo išmoką. Pareiškėjas su draudimo išmokos dydžiu sutiko ir pasiteiravo, ar draudikui reikia pateikti banko sąskaitos numerį. Draudiko atstovas patvirtino, kad pareiškėjo sąskaitos numeris yra reikalingas, pareiškėjas nurodė, kad jį pateiks, kai turės galimybę.

2019 m. rugsėjo 26 d. draudikas apskaičiuotas draudimo išmokas pervedė į pareiškėjo banko sąskaitą Nr. (*duomenys neskelbiami*), esančią (*duomenys neskelbiami*), ir tos pačios dienos pranešimais informavo pareiškėją.

2019 m. spalio 1 d. pareiškėjas draudikui elektroniniu paštu nurodė banko sąskaitą, į kurią turi būti pervesta draudimo išmoka. Iš nurodyto sąskaitos savininko matyti, kad tai ne pareiškėjas, o trečiasis fizinis asmuo. Tą pačią dieną pareiškėjas telefonu draudiko pasiteiravo, dėl kokių priežasčių draudimo išmoka sumokėta ne į pareiškėjo nurodytą banko sąskaitą. Draudiko atstovai pareiškėjui atsakė, kad mokėjimas atliktas į pareiškėjo atsiskaitomąją sąskaitą, kurią pareiškėjas buvo anksčiau nurodęs ir kuri buvo draudiko sistemoje. Pokalbių su draudiko atstovais telefonu metu pareiškėjas patvirtino, kad banko sąskaita, į kurią pervestos pinigines lėšos, buvo anksčiau nurodyta draudikui kaip pareiškėjo atsiskaitomoji sąskaita, tačiau šiuo metu ji yra areštuota. Pareiškėjas prašė draudiko išmokėti draudimo išmoką, nes žala nėra atlyginta. Draudiko atstovui paprašius paaiškinti teiginius, kad pareiškėjas „neturi“ pervestų piniginių lėšų, pareiškėjas nurodė, kad jos „pas antstolį papuolė“.

2019 m. spalio 7 d. draudikas elektroniniu paštu pareiškėjui dar kartą nurodė, kad draudimo išmoką sumokėjo į anksčiau pareiškėjo nurodytą banko sąskaitą. Pareiškėjas neinformavo draudiko, kad sąskaita pasikeitė arba kad pageidauja, jog draudimo išmoka būtų mokama į kitą sąskaitą. Pareiškėjo sąskaita, į kurią pervestos lėšos, yra neuždaryta. Draudikas nurodė, kad laiko įvykdęs prievolę sumokėti draudimo išmoką.

2019 m. spalio 7 d. pareiškėjas elektroniniu paštu draudiką informavo su sprendimu nesutinkantis, tačiau draudikas, dar kartą įvertinęs situaciją, nurodė, kad sprendimo nekeis. Net jeigu pareiškėjo sąskaita yra areštuota, sumokėta draudimo išmokos suma sumažės pareiškėjo įsiskolinimai, taigi realią finansinių nuostolių pareiškėjas nepatirs.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė, kad draudikas draudimo išmoką pervedė į užblokuotą banko sąskaitą, nors pareiškėjo sutikimo tam negavo. Pareiškėjo vertinimu, draudikas neatlygino jam patirto nuostolio.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad jo darbuotojas tik po 2019 m. rugsėjo 26 d. pokalbio telefonu su pareiškėju pastebėjo, kad pareiškėjo banko sąskaitos numeris yra draudiko sistemoje, į šią sąskaitą buvo pervedamos draudimo išmokos dėl kitų įvykių. Siekiant operatyviai užbaigti žalos administravimą, papildomai neapkraunant pareiškėjo, draudimo išmoka sumokėta į jau žinomą pareiškėjo sąskaitą. Draudikas pažymėjo, kad draudimo išmoka buvo pervesta į pareiškėjui priklausančią banko sąskaitą, kuri nėra uždaryta ir į kurią jau ne kartą buvo pervestos draudimo išmokos dėl kitų draudžiamųjų įvykių, taip pat iš kurios pareiškėjas mokėjo draudimo įmoką pagal draudimo sutartį. Net jeigu, kaip teigia pareiškėjas, sąskaita yra areštuota, tai nereiškia, kad nuostolis pareiškėjui neatlygintas, – sumokėta suma sumažės pareiškėjo įsipareigojimais. Draudikas nurodė, kad po to, kai išmoka buvo išmokėta, pareiškėjo nurodyta banko sąskaita priklauso ne pareiškėjui, o trečiajam asmeniui, tad manytina, jog pareiškėjas, prašydamas pervesti draudimo išmoką kitiems asmenims, elgiasi neteisėtai, siekia išvengti savo turinių įsipareigojimų ir antstolių reikalavimų vykdymo. Pareiškėjo prašymas antrą kartą mokėti draudimo išmoką yra nepagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos sumokėjimo.

Draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnis). Draudimo išmoka – pinigų suma, kurią įvykus draudžiamajam įvykiui draudikas privalo išmokėti draudėjui ar kitam asmeniui, turinčiam teisę į draudimo išmoką, arba kita draudimo sutartyje nustatyta išmokos mokėjimo forma (Lietuvos Respublikos draudimo (toliau – Draudimo įstatymas) įstatymo 2 straipsnio 19 punktą). Draudimo išmokos mokėjimą reglamentuojančio Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudimo išmoka privalo būti išmokėta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, reikšminga nustatant draudžiamąjį įvykio faktą, aplinkybes, pasekmes ir draudimo išmokos dydį.

Prievolių vykdymo principai įtvirtinti CK 6.38 straipsnio 1 dalyje: prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai bei nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. CK 6.39 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad skolininkas be kreditoriaus sutikimo neturi teisės įvykdyti prievolę kitokiu būdu, išskyrus tą, kuris yra aptartas sutartyje ar įstatymuose, nepaisant įvykdymo būdo vertės. Piniginių prievolių vykdymo būdai įtvirtinti CK 6.36 straipsnio 2 dalyje: piniginės prievolės gali būti įstatymų nustatyta tvarka apmokamos banknotais (monetomis), čekiais, vekseliais, mokamaisiais pavedimais, naudojant mokamasias korteles ar kitomis teisėtomis mokėjimo priemonėmis.

Draudimo sutarties dalimi esančių Būsto draudimo taisyklių Nr. 67 (toliau – Taisyklės) 9.1 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka mokama į draudėjo, naudos gavėjo arba civilinės atsakomybės atveju į nukentėjusiojo nurodytą atsiskaitomąją banko sąskaitą. Taigi, Taisyklėse nustatyta, kad draudikas piniginę prievolę turi įvykdyti (sumokėti draudimo išmoką), atlikdamas mokėjimo pavedimą.

Ginčo byloje pateikti duomenys patvirtina, kad šiuo atveju draudimo išmoka buvo sumokėta, atlikus mokėjimo pavedimą. Pareiškėjas neginčija, kad draudimo išmoka sumokėta į jam priklausančią ir anksčiau draudikui nurodytą banko sąskaitą, į kurią draudikas yra

mokėjęs draudimo išmokas pareiškėjui dėl kitų įvykių, taip pat iš kurios pareiškėjas mokėjo draudimo įmoką pagal draudimo sutartį. Pareiškėjas neginčija ir aplinkybės, kad pareiškėjo banko sąskaita, į kurią draudikas pervedė pinigus, yra neuždaryta. Įvertinus nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas draudimo išmoką pareiškėjui (kuris pagal sutartį yra draudėjas ir naudos gavėjas) sumokėjo mokėjimo pavedimu, į draudikui žinomą, pareiškėjui priklausančią banko sąskaitą.

Vis dėlto, pareiškėjo teigimu, žala jam neatlyginta, nes draudimo išmoka sumokėta ne tokiu būdu, kaip buvo pareiškėjo ir draudiko susitarta telefonu 2019 m. rugsėjo 26 d. Kaip matyti iš minėto pokalbio telefonu garso įrašo, aptarus draudimo išmokos dydį, pareiškėjas informavo draudiko atstovą, kad atsiųs banko sąskaitos numerį, į kurį norėtų gauti draudimo išmoką. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas 2019 m. rugsėjo 26 d. pokalbio telefonu metu draudikui nenurodė, jog jo banko sąskaita yra pasikeitusi ar kad pareiškėjas prašys draudimo išmoką mokėti į kito asmens sąskaitą. Draudiko pateikti paaiškinimai patvirtina, kad po minėto pokalbio telefonu su pareiškėju draudiko atstovas, patikrinęs draudiko sistemoje esančius duomenis, nustatė, kad pareiškėjo sąskaitos numeris draudikui yra žinomas. Draudimo išmoka tą pačią dieną (2019 m. rugsėjo 26 d.) buvo sumokėta į draudiko turimą pareiškėjo banko sąskaitą, nesulaukus informacijos iš pareiškėjo. Minėtą informaciją pareiškėjas draudikui pateikė 2019 m. spalio 1 d., nuroydamas trečiojo fizinio asmens banko sąskaitą.

Taigi, draudikas, nesulaukęs duomenų iš pareiškėjo, jam asmeniškai įvykdė prievolę, o pareiškėjas pateikė prašymą ją įvykdyti į kito asmens sąskaitą. Iš pateiktų duomenų spręstina, kad šiuo atveju asmeninis prievolės įvykdymas pareiškėjui nebuvo priimtinas ne dėl to, kad jis siekė draudimo išmokos lėšas perduoti tretiesiems asmenims, o priešingai – pareiškėjui siekiant minėtas lėšas gauti pačiam, t. y. siekiant išvengti draudiko panaudojoje banko sąskaitoje esančioms lėšoms taikomų disponavimo apribojimų.

Pažymėtina, kad šiuo atveju būtina įvertinti tiek vykdytos prievolės pobūdį, tiek pasekmes, kurios kilo dėl taikyto prievolės vykdymo būdo. Draudiko vykdyta prievolė buvo pinigine: draudimo išmoką pervedus į naudos gavėjui priklausančią banko sąskaitą, šios lėšos faktiškai buvo perduotos pareiškėjui. Nors pareiškėjas nurodė, kad draudimo išmokos lėšomis negali naudotis dėl antstolių sąskaitos lėšoms taikomų disponavimo apribojimų, ši aplinkybė nepaneigia to, kad po draudiko atlikto mokėjimo bendra pareiškėjui priklausančio turto masė padidėjo draudimo išmokos suma. Nėra pagrindo teigti, kad žala nėra atlyginta, jeigu atlyginant žalą kreditoriaus turtui (taip pat ir įgyjamam) taikomi disponavimo apribojimai kitų teisinių procesų pagrindu. Pažymėtina, kad šiuo atveju pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, kad dėl draudiko taikyto prievolės įvykdymo būdo patyrė realių nuostolių.

Įvertinus nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas įvykdė prievolę pareiškėjui sumokėti draudimo išmoką, todėl tenkinti pareiškėjo reikalavimo nėra pagrindo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius